

גיליון מס' 1 | פרשת מקץ - חנוכה תשע"ג

חלקי בעמלי

גיליון תורני - חינוכי לחרדי העמל

יוצא לאור על ידי ארגון חלקי בעמלי
 בתי מדרש לתורה וחינוך, לחרדים
 העמלים לפרנסתם
 רחוב קהתי 14 ירושלים
 דוא"ל: helki.baamali@gmail.com
 עורך: ח. רוזנברג

צבר הצורך

קוראים יקרים.

גיליון זה שזכינו להפיק, הוא שלב נוסף בפעילותו של ארגון 'חלקי בעמלי', השם לו למטרה לספק את צרכיו התורניים - חינוכיים של החרדי העמל לפרנסתו, ומשפחתו.

'חלקי בעמלי' הוא ארגון ללא מטרת רווח או מטרת פוליטיות כלשהן. מגמתו - היחידה - היא לספק אפשרויות, רבות ככל האפשר, של לימוד תורה ומפעלים חינוכיים, המותאמים ומכוונים לציבור גדול וצעיר של עובדי ה' העמלים לפרנסתם.

גיליון 'חלקי בעמלי' הוא נדבך נוסף בפעילות הארגון, ומצטרף לרשת שיעורי תורה וחינוך, המתקיימים ברחבי הארץ במגוון תחומים, ומיועדים בתוכנם ובסגונם עבור חרדים צעירים העמלים לפרנסתם.

בעקבות דרישה הולכת וגוברת, הוחלט על הוצאת גיליון שבועי שיציע תוכן יהודי ממוקד עבור ציבור יקר זה. בגיליון זה יופיעו מדי שבוע מאמרי אקטואליה, חינוך, פרשת שבוע, הגות, סיפורת, הלכה, מדור מיוחד לנשים, ומדור אינפורמטיבי של עולמות תוכן מגוונים, שיכתבו על ידי טובי הכותבים והכותבות. את הגיליון מלוים בעצה טובה, רבנים ואנשי חינוך ידועי שם, המעורים בעולמו של קהל היעד.

ארגון 'חלקי בעמלי' רואה זכות גדולה בפנייה לציבור החרדים עובדי ה' העמלים לפרנסתם, ובהגשת תוכן יהודי מותאם ומכוון לציבור זה.

אנו מקווים שאכן תופק תועלת ראויה מהגיליון, ובעזרת ה' נוכל להרחיב אותו ולהוסיף בו תכנים כפי הנדרש, וכן להפיצו בעתיד כגיליון מודפס.

קוראים יקרים. תגובותיכם חשובות לנו. אנו מחכים להן, והן ודאי יעזרו לנו לשפר ולייעל את הגיליון.

המעוניינים להצטרף לשיעורים קיימים במסגרות 'חלקי בעמלי', או לפעול למען הקמת שיעורים חדשים ברחבי הארץ, מוזמנים לפנות לר' משה צ'פרוט: 050-3-980-904

תגובות ורעיונות נוספים ניתן לשלוח לדוא"ל:

helki.baamali@gmail.com

או בטלפון: 054-6-477-345

חנך

ירושלים	ת"א	חיפה	ב"ש
16:01	16:15	16:05	16:20
17:17	17:18	17:16	17:20

דף היומי	ה'	ו'	שבת	א'	ב'	ג'	ד'
שבת עא	שבת עב	שבת עג	שבת עד	שבת עה	שבת עו	שבת עז	
סוטה ט, י-יא	סוטה ט, יב-יג	סוטה ט, יד-טו	גיטין א, ב-ב	גיטין א, ג-ד	גיטין א, ה-ו	גיטין ב, א-ב	

אדם מחפש זהות

צורך להזדהות עם קבוצה, עם מסר המשותף לאנשים נוספים.

מכאן צומחת התופעה של קבוצות ברשתות חברתיות, פורומים וירטואליים למיניהם, ועוד. תופעות אלו מספקות לחברים בהן את הצורך הקיומי בשייכות לקבוצה. האדם הבודד והמבולבל שאינו מוצא את עצמו משתייך לחברה ספציפית, משייך את עצמו לחברה וירטואלית, שלעיתים מורכבת מדמויות וירטואליות חסרות שם ופנים.

כש'קונוילמל' קיפץ ושר "אומרים שאני אינני אני, על כן אני נבהל, כי אם אני אינני אני, אז מי אני בכלל", זו הייתה בדיחה משעשעת. כך זה היה אז, אך כיום המציאות עולה על כל בדיחה. הצורך שלנו בזהות הוא חיוני לנו. לצד הרצון להיות אינדיבידואלי ו"אני", קשה לנו להגדיר את ה"אני" שלנו ללא תחושת שייכות לחברה כלשהי. הזהות שלנו היא חברתית, אם נרצה בכך ואם לא.

צורך זה מבוטא על ידינו בתפילת העמידה, שלוש פעמים ביום, במילים "ושים חלקנו עימהם". עם מי אנו מבקשים שאלוקים ישים חלקנו? עם הצדיקים, החסידים, עם "הבוטחים בשמך באמת". זוהי הזהות שאנו מבקשים. אל קבוצת עובדי ה' אנו שואפים להשתייך.

ימי החנוכה הם זכר לנס שהיה בדיוק בנושא זה. היוונים ביקשו לטשטש את הזהות היהודית שלנו על ידי ביטול מספר מצוות מרכזיות. כנגד ניסיון זה יצאו המכבים למלחמה, ומעטים ניצחו את הרבים, טהורים את הטמאים. כשאנו מדליקים את נרות החנוכה, אנו מפרסמים את עמדתנו: זהותנו היא היהודית. אנו שייכים לחברת עובדי ה' ומקיימי מצוותיו. זוהי הזהות שלנו. לכאן אנו שייכים.

הילד שיצא מהרכב המשפחתי פנה בריצה לעבר השביל המוביל אל ביתו. משפחתו שבה עתה מנופש בן שבוע ימים, והוריו החלו לפרוק את המזוודות מתא המטען. לפתע נעצר הילד, הביט אל הבית בבלבול, ושב בריצה אל הוריו. "אבא", הוא פנה אל אביו בעיניים שואלות. "כן מותק, מה אתה רוצה", הגיב האב בדעת מוסחת כשהילד המשיך בשאלתו: "אז איפה אנחנו, כאן או שם'?"

הילד הזה הוא אני, אתה או השכן. חיינו נוסעים באופן מתמיד על ציר לא קבוע. לעיתים אנו חשים שייכות לכאן, ולעיתים דווקא לשם. הסתירה בין השייכות ל"כאן" והשייכות ל"שם" יוצרת אצלנו קונפליקט שדורש פיתרון.

הנה תיאור קלאסי שרלוונטי לכל כך הרבה אנשים: אדם קם בבוקר והולך להתפלל בבית הכנסת. כעת הוא שייך לקבוצת עובדי ה' השופכים את אשר על ליבם בפני קונם. לאחר מכן הוא פונה למקום העבודה, שם הוא שייך לחברה שונה, לאו דווקא כזו שדומה למתפללי בית הכנסת. בתום העבודה הוא שב לביתו, והשייכות המשפחתית גוברת אצלו. כעת הוא שייך לאשתו ולילדיו. בשיעור היומי שלאחר מכן הוא שוב שייך לחוג לומדי התורה הקדושה. אז איך אפשר שלא להיות מבולבל? אדם כזה שואל את עצמו "מי אני?" - האם אני זה שבבית הכנסת או זה שבעבודה, זה שבחיק המשפחה או זה שבשיעור?

בעולם הפוסט-מודרני בו אנו חיים, תחושת השייכות והזהות החברתית, נוטה להתעמעם. האינדיבידואל שולט ברמה, ובמידה מסוימת טוב שכן. זה מאפשר התפתחות אישית המותאמת כל אדם לפי אישיותו ותכונותיו. אך המחיר של איבוד הזהות החברתית גדול מדי בכדי שנוכל להתעלם ממנו. אדם מרגיש

לשולחן השבת | אבק הייאוש וזוהר הביטחון

לעשות כמו אלה ואין פעולה זו מפעולות החובה, ויש במעשה זה כעין זריית אבק על זוהר האמונה והביטחון".

פנייתו של יוסף אל שר המשקים לא נבעה מתוך סיכוי ריאלי שאכן שר המשקים יזכיר אותו באוזני פרעה. בהכירו היטב את טבעם של שרי פרעה, ידע יוסף שאין לבקשתו כל סיכוי ליפול על אוזניים קשובות, כפי שאכן קרה לבסוף כששר המשקים שכח את יוסף ובקשתו. מעשה זה נבע מתוך ייאוש, וייאוש הוא כזריית אבק על הביטחון. לכן נענש על כך יוסף.

רווחים "קלים"

אנו עמלים, בצדק, למחייתנו. אדם צריך להתפרנס ואך טבעי שהוא יחפש אפיק פרנסה מועיל. אך לעיתים אנו שומעים על תופעות של עסקים מפוקפקים, שיווק רשתי ופירמידות למיניהן, המבטיחים רווחים 'קלים', והם שואבים בעיקר צעירים תמימים שנואשו מעמל יומיומי מייגע, ומבקשים "לעשות מכה" ולהפוך לעשירים בקלות. תופעה זו, מלמדת אותנו פרשתנו, נובעת מתוך ייאוש ונוגדת את הביטחון בה' הזן כל חי.

מארץ העברים, וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אותי בבור". חוט דקיק של תקווה מתחיל להיטוות בליבו של יוסף. אולי, אולי בכל זאת יש מישהו שאכפת לו מהצדק, אולי יש מישהו שסבלו של עבד זר יגע לליבו. אולי יש לי עתיד טוב יותר.

ואנו מבקשים להבין את דברי חז"ל: "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו - זה יוסף; ולא פנה אל רהבים - על ידי שאמר לשר המשקים זכרתי והזכרתי ניתוספו לו שתי שנים". למה? למה זה הגיע לו? האם לא עשה יוסף את הצעד הטבעי והמתבקש ביותר, כשפנה לשר המשקים בבקשה זו?

בקשה חסרת סיכוי

המורה הגדול של האמונה והביטחון, החזון איש, למד מדברים אלו יסוד איתן בגדרי ההשתדלות.

אמת, יחד עם הביטחון בה' אדם אמור לפעול בדרכים טבעיות להשגת מטרתו. יתרה מכך, אדם חייב לעשות השתדלות, ואינו יכול לשבת בחיבוק ידיים ולסמוך על הנס. אך להשתדלות נצרכת זו קיימים גבולות. "ואמנם", כותב החזון איש, "בהיות שלפי תכונת הרהבים אין בטבעו לזכור ולהיטיב, אין ראוי המעשה הזה רק מתוך ייאוש... אין לבוטח

שנתיים נוספות, שנתיים מיותרות ישב יוסף בכלא המצרי. על מה? מדוע? על שתי מילים מיותרות: "זכרתי" ו"הזכרתי".

יוסף, בן הזקונים האהוב שהושלך אל הבור על ידי אחיו, נמכר לישמעאלים ומהם לפוטיפר השר המצרי, בעקבות עלילה שפלה הושלך אל בור הכלא המצרי. לבדו הוא שוהה שם, עתידו לוט בערפל, ובעצם עתידו ידוע - להנמק בכלא המצרי עד יום מותו, בודד, זר, נטול זכויות בסיסיות.

מה ביקש יוסף? רק לראות אור יום, רק לצאת מהכלא לחיי עבדות. והנה, נקרתה לפניו הזדמנות נדירה. שר מצרי הושלך לכלא ובעוד שלושה ימים הוא יוצא לחופשי ושב למשרתו הרמה. אנא, מתחנן בפניו יוסף, אל תשכח אותי. אתה הרי תחזור לשרת בסביבת פרעה, שליט מצרים הבלעדי. לחש נא באוזניו על האדם המוטל בכלא על לא עוול בכפו.

מעט תקווה

אפשר לדמיון את הסיטואציה. יוסף הצדיק נופל לרגליו של שר המשקים ומתחנן "ועשית נא עימדי חסד... והוצאתני מן הבית הזה... כי גנוב גונבתי

הלכה למעשה

הרב ארי נתנאל מור, רב ומו"צ בביתר עילית

שאלה: אני עובד מדי יום עד שעה מאוחרת (7:30), מתי ואיך אני צריך להדליק נרות תנוכה?

תשובה: אם יש לך אפשרות לצאת מהעבודה ולהדליק בזמן ולחזור אחר כך, מן הראוי שכן תעשה. אך אם אינך יכול, תדליק נרות כשאתה חוזר הביתה, ולא יאוחר מ-9:00 בערב.

המקורות בהרחבה: בגמרא מבואר שזמן ההדלקה הוא "עד שתכלה רגל מן השוק", וכתבו הראשונים שבכל מקום הזמן משתנה לפי שעת הימצאות האנשים ברחובות. המנהג הוא שעד שעת סגירת החנויות הוא זמן הדלקה, כדי שגם האנשים הנמצאים בחנויות יראו בשובם לביתם את נרות התנוכה הדולקים בפתחי הבתים. לפי זה, בזמננו שהחנויות פתוחות בערך עד תשע בערב, זמן ההדלקה הוא עד שעה זו. אך קולא זו חומרתה בצידה, שאם זמן ההדלקה הוא עד תשע בערב, יש לשים כמות שמן שתדלק עד שעה זו.

אמנם כיון שדעת הגר"א והמהר"ל היא שזמן ההדלקה הוא דווקא בשעת שקיעת החמה, ראוי שמי שיכול יזדרז לקיים את המצווה כהלכתה וידליק בשעת שקיעת החמה, אפילו אם הדבר כרוך בטרחה לצאת מהעבודה ולהזדרז, כשם שהזדרזו בהדלקת המנורה בבית המקדש.

לאחר השעה תשע בערב, ההדלקה היא בדיעבד אך יכול לברך על הנרות אם בני ביתו ערים. למרות שכתב הרמ"א שבזמן שמדליקים בתוך הבית זמן ההדלקה הוא כל הלילה, אנו שמדליקים בפתח או בחלון צריכים להקפיד להדליק בזמן שלא כלתה רגל מן השוק. לכן אם אינו יכול לחזור לביתו ולהדליק לפני תשע בערב, ימנה שליח שידליק במקומו, או יאמר לאשתו שתדליק בזמן. מי שנוהג להדליק בתוך הבית יכול להדליק גם אחרי שעה זו ואינו צריך למנות שליח שידליק במקומו.

במדור זה תוגשנה בעז"ה מדי שבוע הלכות מעשיות אקטואליות, תוך שימת דגש על נושאים הנוגעים לחיי העמלים לפרנסתם.

מכון מצוות ה' mitzvathashem@gmail.com

מדברים חינוך | הרב שלמה ברוך בלוי

מנחה זוגי ויועץ חינוכי

החנוכה אומרת להורים - המתינו!

עמו נר נוסף, אינה רק בהוספה, אלא גם בהדלקת נר האתמול. הרי הנרות הללו שאנו מדליקין, ככה הם נדלקים, שבהתחלה אנו מתייחסים אל הנר החדש, ואחריו אנו נגשים להעלות נר בחבריו לחנוכה, אלו שהיו כאן אתמול... אנו לא שוכחים לציין הישגים של אתמול ושל שלשום.

שני אלו - היותו על השלמות ושימור ההישגים, קטנים ככל שיהיו, אלו הם עמודי התווך של בנין החינוך. המחונך, התלמיד, הילד והילדה - מונעים רק על ידי חיזוקים אלו. אם אנו לא נחשיב התקדמות, למה בעצם, שהם יחשיבו אותן? ואם הם לא יחשיבו אותן, למה שיבצעו אותן? הם הרי מתרגלים לאותה תפישה שלנו - מה שחשוב בעינינו יהיה גם חשוב בעיניהם.

מאד קשה להורים 'ירוקים' לוותר על ציפיותיהם מהצאצא הזה. תקוותיהם הנגנזות ממשיכות לבעבע באכזבה בולטת. אך אם ידעו נאמנה, כי דווקא בדרך זו, של המתנה ושימור הקיים, יוכלו לראות את חנוכיית חייו מלאה אורות, יוותרו על הפזיזות המחנכת, והבן יזכה בהורים לא לחוצים היודע באמת לחנך.

ולא נשכח את פך השמן הנחבא אל ההריסות... על הנס כבר שמענו... אבל האם מישהו זכר להתפעל מנחישותם של החשמונאים שתרזו אחר מה שנותר מהקנקנים? מה היה המניע לאותו חיפוש, ומה גרם להם שלא להתרשל? החשיבות שהעניקו לכל דבר קטן, גרמה להם לחפש בקטנות - ואף למצוא. בלב הילדים שלנו, עדיין מצוי איזה פך שמן של כישורים חבויים הממתינים להתגלות - בהצלחה!

נרות החנוכה אין כמוהם לסמל את תובנת החינוך הנכון. האוירה הביתית השוררת בערבים קסומים אלו בביתנו, יש בכוחה לאחד אבות ובנים, באמת אמרו - חנוכה חג החינוך הוא! כך חנכו את בית המקדש, וכך אנו ממשיכים את החינוך הזה בבית מקדשנו הפרטי.

אחד מהדברים המאפיינים את ימי החנוכה, הוא אי הסימטריה של הימים. אם ביום השמיני החנוכה שלנו מלאה נרות, הרי שבפתיחתו של חג זה, החנוכה ריקה, ורק נר אחד קטן מבליח את החשכה.

בדימוי אל מה שקורה בבית, עלינו להבחין בנקודה חשובה ביותר. אותו נר קטן שאנו מבקשים להאיר, ילדנו הוא! לא ביום אחד יגיע לשלמותו, לא באבחת חנוך אינטנסיבית נגיע לשלמות אותה אנו מבקשים לראות בילד... ההיפך, דווקא באותו מקום בו אנו מותירים ריק - הוא מרחב המחיה למחנך ליצור את החינוך השליו והנכון.

ההישגים הקטנים, הצעדים המהוססים של ילד בתחילת דרכו - מתקבלים בתשואות רמות אצל סובביו. תגובות חיוביות אלו גורמות למתחנך לצעוד בשופי, כי הוא קיבל חיזוקים חיוביים... מאלפיו שימרו את ההישגים הפעוטים בהתלהבות שהפגינו לנוכח כל התקדמות שלו.

משום מה, אחרי שהילד כבר הולך כזקן ורגיל, והוא גם נקי בבגדיו, ונגמל מעוד טעויות של זאטוטים, שימור ההצלחות הנפלא הזה חדל... להורים נדמה, כי כל מה שהוא עושה, זה בעצם מובן מאליו, הם רק ממתינים לראות את הפרח שלהם הולך וגדל ומרווה אותם נחת.

מגמת המוסיף והולך, כשכל יום שבא - מביא

ליצירת קשר: 8647729@gmail.com

פך השמן הפולני

היחיד שלא איבד את עשתונותו היה סבא מנחם עצמו. הוא חיך, והורה באצבעו לנכד להתקרב אליו, מסובב את גב הילד אל הוריו, כדי שלא יראה את התנועות הנואשות שהם עשו לו. "מישהו הולך להפסיד היום את הירושה", נשמעה לחישה רמה בחדר.

"תגיד לי, אריק, אני אמרתי פעם שלמדתי בישיבה הזו?" חקר הסב. "לא יודע, ככה אבא אמר", צהל הנכד, ופניו אביו מאפירות.

עתה פנה סבא מנחם לכל הנוכחים: "מישהו שמע ממני פעם שלמדתי בישיבה בטומשוב?"

כולם החלו לחשוב ולשחזר. באמת, סבא מעולם לא סיפר סיפורים מתקופת לימודיו בישיבה. תמיד הוא סיפר על ראש הישיבה, על תלמידים מפורסמים של הישיבה וכדומה.

"היי", הריע חזקי, הנכד בן החמש עשרה, "אתה סיפרת לי פעם שהתקבלת לישיבה".

פניו של הסב קרנו. "נכון מאוד", אמר.

"ולי סיפרת פעם מה היה במבחן הקבלה שלך לישיבה", הוסיף רובי, נכד אחר.

"גם אתה צודק", אמר סבא מנחם.

"אז מה האמת?" שאלו כמה קולות בחדר.

"זה היה לפני שבעים וחמש שנים, ימים סוערים ונוראים. אני נסעתי מעיירת מגורי טומשוב, כדי להתקבל לישיבתו של רבי יששכר דוב. הוא נהג לבחון כל תלמיד במשך שעה תמימה: למד איתו דף גמרא, אחר כך למד איתו פרק ב'מסילת ישרים', ואז החליט אם לקבל אותו. אני נבחנתי היום, נר שלישי של חנוכה. התקבלתי לישיבה, ורבי יששכר דוב אמר לי לחזור הביתה, ולהגיע מיד לאחר חנוכה.

"בדיוק באותם ימים נכנסו הרוסים לעיר שלנו והגלו את כלנו לסיביר. אחרי שבוע כבר לא היתה ישיבה. כל הבחורים נפוצו לכל עבר, ורובני הישיבה הגולו והתפזרו.

"השעה האחת והיחידה הזו, שבה למדתי עם ראש הישיבה רבי יששכר דוב, נותרה בזיכרוני והחזיקה אותי בכל השנים הקשות שעברנו בסיביר. חיי לא היו נראים אותו דבר בלי אותה שעה. ולכן רבי יששכר דוב הוא ראש הישיבה שלי. השעה האחת שלי בעולם הישיבות היא פך השמן הטהור שדלק והדליק אותי לא רק שמונה ימים, אלא שמונים ושמונה שנים".

התעלומה המביכה סביב קורות חייו של סבא מנחם הלכה וגדלה משנה לשנה, אך איש כמומו לא העז להעלות את הנושא לדיון. מדי שנה היתה מתקבצת כל המשפחה למסיבה הקבועה, בנר שלישי של חנוכה, וכל פעם מחדש החליפו הכול מבטים של אי נוחות ו/או קריצות מחויכות כשהוא היה מפליג בסיפורים על הישיבה בעיירה טומשוב ועל מי שהוא הגדיר "ראש הישיבה שלי, רבי יששכר דוב".

העניין לא הצטמצם לימי החנוכה. בסלון ביתו של הסבא היתה תמונה גדולה של ראש הישיבה והוא אף תרם כסף להוצאת ספריו מכתבי יד ששרדו את השואה. סבא מנחם היה מוקיר כל אדם שהביא לו סיפור מוסמך או דבר תורה משמו של ראש הישיבה שלו. הכול היה טוב ויפה, אילולא בעיה קטנה אחת: סבא מנחם מעולם לא למד בישיבה בטומשוב!

"טוב, החשבון די ברור", היו הבנים אומרים זה לזה, "עד גיל 13 אבא למד ב'חידר' בעיר מגוריו, שאכן לא היתה רחוקה מטומשוב, ואז החלה המלחמה והרוסים הגלו את כל המשפחה לסיביר. הרי הוא לא מפסיק לספר איך הוא הניח תפילין לראשונה ברכבת שעשתה את דרכה לרוסיה. אז מתי בישיבה של רבי יששכר דוב?"

"העניין הוא שעל פי כמות הסיפורים של אבא על הישיבה, עושה רושם שהוא למד שם עשר שנים לפחות", היה אומר אליהו, הבן הבכור, וצבי, החתן, היה מוסיף בשמץ גיחוך: "שמע, זה ליגטימי בהחלט, מי מאיתנו לא משפץ פה ושם את קורות החיים שלו?"

וכך יכלו העניינים להתגלגל עד סוף כל הדורות, אילולא נולד לצבי, חתנו של סבא מנחם, ילד בעל מוטציה לא נדירה אך מטרידה: משני צדי גולגולתו צמחו לילד שתי אוזניים, אחת מכל צד, ולא זו בלבד, אלא שבאוזניים הללו הוא יכול היה לשמוע מה המבוגרים מדברים.

ובאותה מסיבת חנוכה, כאשר סבא מנחם החל לספר על הישיבה ועל ראש הישיבה שלו, נשמע לפתע קולו של הילד, צלול וברור: "אבל סבא, אתה בכלל לא למדת בישיבה הזו."

דממת מוות השתררה בסלון הבית. פרצופים החווירו, פיות נפערו בבהלה. צבי משך אליו את הילד והניח יד על פיו, אבל זה היה מאוחר מדי. הבלוף הגדול התגלה. הסוד הנורא נחשף. המלך הוא עירום - וגם שקרן.

הגות | הרב ברוך צבי גרינבוים

איש וביתו

במצוות הדלקת נר חנוכה אנו מוצאים דבר מעניין. עיקרה של מצוות ההדלקה ניתנה בידי אב המשפחה, ובלשון חכמינו "נר איש וביתו". אם גם שאר בני הבית יחפצו להדליק, הם יקבלו את התואר 'מהדרין'. תואר נכבד שמבטא את רצונם של אלו לקיים מצווה מן המובחר, יותר מהמצווה המקורית המחויבת.

מדוע? במה שונה מצוות הדלקת הנר שניתנה רק לראש המשפחה, מכל המצוות שניתנו לכולם בשווה?

נשים לב שבתפילת 'על הניסים' אנו פותחים בתיאור של גיבורי הזמן "בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו". לשם מה נחוץ לנו לפרט בנוסח התפילה את שושלת בית חשמונאי, מתתיהו בן יוחנן והבנים?

חכמינו מלמדים אותנו את סוד ניצחוננו של מתתיהו, שהוא סוד ניצחונה של המשפחה היהודית. המשפחה הצועדת בעקבות מסורת הדורות, וראשי המשפחה, האב והאם, מעבירים את מסורת היהדות הלאה, לבניהם, מתוך דוגמא אישית מושלמת.

ניצחוננו של מתתיהו היה בכוח 'ביתו' ומשפחתו. הוא ידע להעביר לילדיו את לפיד האמת שמסר לו יוחנן אביו, וללמד אותם את דרך ה' בצורה המשכנעת ביותר. רק ראש משפחה שכזה, שבניו רואים בו לגמרי את 'דמות האב' המושלמת, שמעבירה אליהם בנאמנות וביושר פנימי את מסורת סיני, אב שכזה יהיה בטוח במסורת בית אבותיו שתמשיך הלאה. רק הורה כזה יוכל לצרף את הילדים למאבקו על צדקת הדרך.

משום כך אנו מדגישים בתפילתנו את העובדה שמתתיהו האב לא ניצח את אימפריית היוונים לבדו. הוא ניצח במאבקו כי 'בניו' היו עמו והלכו בדרכו. רק בזכות העובדה שאמונתו הייתה כל כך ברורה ומשכנעת, אמונה יוקדת שקיבל מיוחנן אביו, שעברה עם כל הלהט לבניו, רק אמונה משפחתית שכזו היה בכוחה להכניע כוחות רבים כל כך, שנאבקו לכלותה.

אם הייתה אמונתו של האב מטושטשת ודרכו של ראש הבית לא הייתה סלולה, היא לא הייתה מצליחה לעבור לבניו.

בניו של מתתיהו, הלוחמים על קידוש ה', הם ההוכחה שאביהם באמת הצליח לפרסם את אמונת יהדותו בהצלחה בליבם של הבנים. אם לא היה האב מצליח לפרסם את דבר ה' בביתו פנימה ובלב ילדיו שלו, בודאי שלא היה יכול להצליח לפרסם את אמונתו ותרבותו מחוץ לביתו, ולהילחם עליה מול תרבות זרה ומנוכרת!

לכן, כשבאו חכמי ישראל ותיקנו לנו את מצוות הדלקת נר חנוכה, כדי שנוכור את הניסים והנפלאות של אותם ימים, הם ציוו בעיקר דינם רק על ראש הבית להדליק. הדלקה זו מלמדת את אב המשפחה את תפקידו האחראי לפרסם ולהאיר לילדיו את הדרך.

בהדלקה זו הנערכת בפתח הבית, מול רשות הרבים, אוסף ראש הבית סביבו את ילדיו, בדיוק כמו שעמד מתתיהו מול בניו, הוא מראה להם דוגמא אישית, 'איש וביתו', וקורא להם: מי לה? אלי! אל לכם ילדי היקרים, לתת ל'רשות הרבים' המבטאת את מוסכמות הרחוב החיצוניות, להיכנס אל תוך ביתנו פנימה, ולהחשיך את הדרך המאירה שאני מעביר לכם מסיני. בואו בני, התייצבו לצדי, וראו כמה ברורה ועוצמתית היא הדרך, וגם אתם בבוא העת, תעבירו את נר האמונה הנצחי והבלתי מנוצח, ותפרסמו אותו לילדיכם, באמונה ברורה ובטוחה.

כמה אחריות מוטלת על כתפיו, ההורים, לברר לעצמנו מהו באמת 'חלקנו בעמלנו'. איזו דמות אב רואים בנו ילדינו המקסימים, ועד כמה אנו מהווים דוגמא אישית למשפחתנו. הבה נדליק מול ילדינו את אור האמונה בה' בבהירות משכנעת, ויבהיר אב לבנו מהו חלקו בכל עמלו.

או אז, כשיראה ילדינו שהאמונה וההליכה בדרך התורה הם 'חלקנו בעמלנו', נהיה סמוכים ובטוחים שעמלנו היה כדאי.

בשבילך | בשביל המיוחד שלך

אלקי, חברה.

למה את מתגעגעת?

לפעמים מותחים חוט קצת, ועוד קצת, ועוד... וכשרואים שיכולים, מתפתים למתוח עוד, ועוד, עד שהחוט נקרע. כי המחשבה שאפשר למתוח בלי סוף, היא רק אשליה. גם את חוט היכולת שלך, אי אפשר למתוח בלי סוף. את מוסיפה לעצמך עוד פרויקט בעבודה כי קורץ לך הסכום הנוסף שתרויחי, ומתפתה לנקות יסודי את המקרר כי מזמן לא עשית זאת, ויושבת עם רבקי עוד שעה על שיעורי הבית, כדי שהיא תקבל מחמאה מהמורה, ונענית לבקשה להכין קינוח לבר מצווה של גינתך, ולבסוף - החוט נקרע, ואת מוצאת את עצמך במיטה ליומיים-שלושה, או בבדיקות בקופת חולים, או חסרת סבלנות גם לדברים מינימליים.

אז בואי ונחשוב - מה יכול לעשות לך טוב? לך עצמך, לאישה שאת? איך תשמחי את עצמך? איך תייקרי את עצמך, את הרי כל כך נהדרת; איך תטעיני את עצמך בכוח? חשוב שתמצאי לך זמן בכל יום, עשר דקות של הטענה, עשר דקות שבהן את משמחת את עצמך, מטפלת בעצמך, דואגת לך לאנרגיה, להזרמת מים למעיינות שמפכים בך. לכל אחת דרכים אחרות לעשות זאת. נשמח לשמוע מכן, קוראות, מה הדרך שבה אתן דואגות לעצמכן, אבל ממש לעצמכן. מוסיקה? מה מדבר אליך - שחיה? הליכה? מנוחה והרפיה? תפילה במילים שלך? לימודים מתוך רצון? שיחה עם חברה? קריאה? חטיפי?

וגם אנחנו כאן, אולי נגלוש לתוך המקום הקטן שהוא רק שלך, ובו את משמחת ומייקרת את עצמך. כי את יקרה לנו.

חולבת אלקי
נאלה

תגובות: helki.baamali@gmail.com

גם את, כמוני וכמו כולנו, רצה ממטלה למטלה. הילדים, הבית, העבודה. וגם ההורים, והאח, והשכנה מלמעלה, והחתונה והשבע ברכות. לעבור דרך המכבסה, להזמין אינסטלטור שיתקן את הנזילה, לפקסס לעירייה את האישור על הנזילה והתיקון. לדבר עם הספקים, כי הבוס אמר שזה לא טובל דיחוי, והוא עונה רק בשעות הערב. לברר את העלות של התוכנה החדשה שאת זקוקה לה בעבודתך, אולי יאשרו לך תקציב לקנייתה, היא תקל עליך מאד. לקוות שרינה, שעובדת אתך בחדר, תחלים כבר לגמרי מההתקררות, ותוכלי לפתוח חלון ולאורר את החדר. להשלים שעות שינה? זה רק חלום. לדבר עם המורה של שני. למה הילדה טוענת שלא משתפים אותה בשיעורים? ל... וגם ל...

העומס הוא בלתי נסבל. להיות אישה עובדת, רעיה ואם, וגם בת להורים, וגם שכנה לשכנים, וגם חברה לידידות, יוצר ציפיות לא תאמן של פרטים, שלפעמים נדמה לך כי אין ממנה מנוס ומחסה. לעולם לא תסיימי, תמיד כאשר תסיימי - תהיי חייבת לרוץ לפריט הבא. מוחך גדוש במשימות שדוחפות זו את זו, וליבך - גם הוא כורע תחת העומס, ורגשותיו אינם מוצאים לעצמם מקום לצוץ בו. הם נחבאים ומדחקים בין המשימות האינסופיות.

ובתוך כל זה, איפה את? מתי, בכל זאת, תשימי לב גם לעצמך? איפה המקום ששייך רק לך? גם את הנייד שלך צריך להטעין מפעם לפעם. אחרת - הוא לא יוכל לפעול. אז לא מגיע לך, מה שמגיע לנייד שלך? את לא צריכה איזה שהוא מקור של אנרגיה? הטענה לכל כולך, לאישה העמלה ועובדת, מתמסרת ודואגת, משקיעה ונותנת? מה עם מה שיחמם את ליבך, ישמחך וייתן לך עידוד ומרץ? מתי תראי אותך, אותך בעצמך? לא אותך כאם, לא אותך כעובדת, לא אותך כעוזרת, אלא פשוט אותך? מתי תבדקי מה חסר לך, למה את זקוקה,

מה שחיפשת

בפינה זו נרכז מידע תורני - חינוכי לגברים ולנשים. שיעורים, הרצאות, קבוצות, פרויקטים המתאימים למטרות הגליון. נשמח לקבל מידע מסוג זה בדוא"ל: helki.baamali@gmail.com

חומר לימוד יומי

<<< אינך מוצא את השיעור היומי המתאים לך? אתה מחפש חומר לימוד ברור ונגיש?

מכון מצוות ה' שולח מדי יום בדוא"ל למאות מנויים, **חומר לימוד יומי מסודר ומבואר**, המורכב ממקרא (חומש, נביא וכתובים) מבואר, קטע גמרא קצר, והלכה ברורה ומעשית.

הביאור מבוסס על פשוטו של מקרא, קצר וקל להבנה; ההלכות כתובות בסגנון מעשי ורלוונטי; ובעיקר, החומר מגיע אליך הביתה. כל שנותר הוא לפנות זמן קצר, בבית, בבית הכנסת או אפילו בדרך לעבודה, ולהנהיג מלימוד יומי קבוע ורצוף.

לקבלת חומר הלימוד היומי יש לפנות לרב ארי מור
בדוא"ל: mitzvathashem@gmail.com

שיעור דף היומי - מודיעין עילית

<<< אם אתה תושב מודיעין עילית שמחפש שיעור אטרקטיבי ומעניין, מצאנו בשבילך את הכתובת!

בבית הכנסת של חסידי מודז'יץ, רחוב רשב"י 21 אחוזת ברכפלד, מתקיימים **שני שיעורי דף היומי בכל בוקר**, בשעה 7:10 ובשעה 9:05. השיעור נמסר ע"י הרב מרדכי לוי.

לפרטים נוספים ניתן לפנות ליוסף קול: 054287222

שיעורים לצפיה - חנוכה

<<< יש לכם חצי שעה פנויה?

נצלו את ההזדמנות וצפו בשיעור המרתק של הרב שלמה לוינשטיין "נרות בחצרות קדשך" - מדוע הדליקו החשמונאים את המנורה **"בחצרות קדשך"**, הרי מקומה של המנורה בתוך ההיכל? התשובה והעניין המוסרי הנלמד מזה.

לצפייה, חפשו בתיבת החיפוש באתר **'הידברות'**: <http://www.hidabroot.org>

<<< מעוניינת להבין את ההקשר בין חנוכה להיסטוריה היהודית כולה? האם את רוצה להבין את משמעות ימים אלו, מעבר לסופגניות ולמסיבות?

הרצאתו המרתקת של הרב מנחם שטיין תיתן לך מבט היסטורי ותורני על חג החנוכה.

היכנסו לאתר **'בינינו'**: <http://www.beinenu.com> ולחצי על כטגוריית 'מוסדות', גלגלי את הדף למטה עד שתגיעי לקטגוריית 'שיעורים לנשים', שם גלגלי להרצאה השמינית בדף - **"חנוכה וההיסטוריה היהודית"**. 50 דקות של הנאה איכותית.

מנוי לשיעור שבועי מהרבנית ימימה מזרחי

<<< אם את מחפשת את הקשר בין פרשת השבוע לחיין, ואת המסרים שאת יכולה לרכוש בכל

שבוע מהפרשה - **שיעוריה של הרבנית ימימה מזרחי** נשלחים במייל, לאחר הרשמה באתר **'פרשה ואשה'**: <http://www.parasha.org>

באתר זה תוכלי גם לקבל ישירות לשיעור אחד לקריאה ושיעור להאזנה - מתנה לכל מבקשת, ללא צורך בהרשמה.

יהודה גלברמן
קלידן
0504107410
ירושלים

אבונים גרפולוגים
מעמיק ומקיף למודעות עצמית,
הכונה תעסוקתית ויעוץ אישי.
לאה גרינולד
050-413-1940

GIVANI
אלונים
לרגל חג החנוכה
מהצ'אן שואל לך היה
חליפות ב-
399 ₪
תוצרת תורכיה
חליפות צמר מ-
499 ₪
תוצרת צרפת
ועוד מלא
הנחות ענק
ומתנות
המלאי מוגבל
הזרזו והגיעו
ג'יבאני
רחוב יעקב מאיר 6, גאולה, ירושלים
טל': 02-5386776